

2.7 NASJONALT REGISTER FOR LEDDPROTESER

*Ortopedisk Avdeling, Haukeland Sykehus
ved Leif Ivar Havelin og Lasse Engesæter*

«Hoftepakken»

Historikk

Hofteprotese-kirurgien kom for alvor igang i Norge i 70-årene. På 1980-tallet ble det klart at mindre gode produkter som Christiansen- og Wagner-protese ble brukt i tallsvis av pasienter før de dårlige resultatene kunne dokumenteres i sykehusvise resultater.

Einar Sudmann og Lasse Engesæter startet i 1983 arbeidet med å lage et nasjonalt hofteregister som kunne påvise dårlige resultater tidligere. Etter vedtak i generalforsamlingen i Norsk Ortopedisk Forening ble Hofteregisteret etablert, og driften kom i gang den 15.09.87.

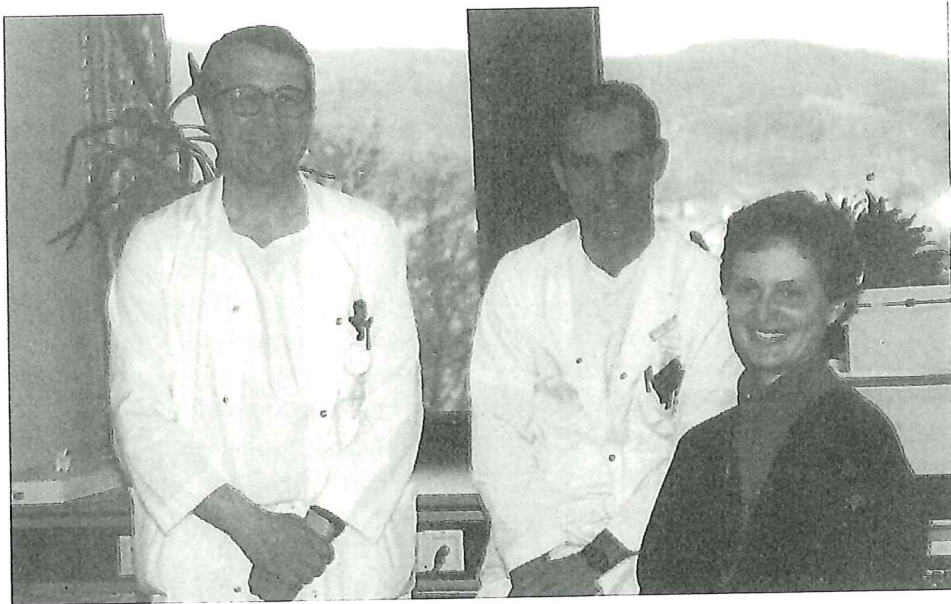
Administrative forhold

Registeret var initialt underlagt Universitetet i Bergen. Sosialdepartementet gav midler til en 50% sekretær og legearbeidet ble gjort på fritida.

Fra 1992 ble Hofteregisteret overført til Haukeland Sykehus. En overlege stilling ble opprettet og sekretærfunksjonen ble utvidet. Stillingene ble finansiert med landsfunksjons tilskudd. Andre driftsutgifter ble dekket med fondsmidler. Fra 1993 til juni 1996 dekket legeföreningens Kvalitetssikringsfond II disse utgiftene i tillegg til lønn til statistiker. Fra 1993 har budsjettet vært på ca 1 million kroner årlig. Til sammenligning er de totale utgiftene til hofteprotesekirurgien i Norge på ca 500 millioner per år.

Registrering

I prinsippet deltar alle de 68 sykehusene i Norge hvor det gjøres protese-kirurgi. Vi registrerer ca 6000 hofteproteseoperasjoner årlig, og registeret inneholder nå

Leif Ivar Havelin, Lasse Engesæter, Birgitte Espehaug

«Ventelistegarantien»

data fra mer enn 50 000 operasjoner. Fra 1. januar 1994 har vi registrert proteser også i andre ledd enn i hoften, ca 1600 per år.

Vi registrerer alle førstegangsoperasjoner og reoperasjoner, og vi kan dermed regne ut holdbarheten av forskjellige proteser i forskjellige pasientkategorier. Avgjørende for behandlingen av disse store datamengdene er det svært gode samarbeidet vi har med Seksjon for Medisinsk Statistikk og Informatikk ved Universitetet i Bergen.

Resultater

Vi fant allerede etter 3 års drift at enkelte usementerte proteser gav svært dårlig resultat. Vi har også påvist at lavviskøs sement og Boneloc sement gav dårligere resultat enn andre sementtyper. Den senere tid har vi sett på virkningen av antibiotika systemisk og i beinsement. Vi undersøker også resultatene av sementfrie proteser med lengre oppfølging, og det arbeides med en studie av funksjon og tilfredshet blant 2000 protese pasienter.

Publikasjoner

Vi sender vår årlige rapport til alle ortopedier, til sykehusene og til helsemyndighetene. Fram til desember 1996 har vi publisert 1 doktoravhandling, 12 artikler, og vi har holdt 43 vitenskapelige foredrag. Det henvises for øvrig til referanselisten .

Betydning

De ortopediske kirurgene følger godt med i våre resultater, og dårlige proteser eller sementtyper har gått ut av bruk straks våre resultater er blitt gjort kjent. Vår kontaktperson på hvert sykehus får også årlig sykehusets egne resultater som kan sammenlignes med resultatene fra andre sykehus. På denne måten sikres kvaliteten i hvert enkelt sykehus.

Også forhandlerne av proteser er svært interessert i resultatene våre. Vi har et godt samarbeid, og det er tydelig at ingen firma ønsker å selge dårlige produkter.

Internasjonalt

Internasjonalt blir registeret og dets resultater møtt med stor interesse både i fagmiljøet og i WHO. Den gode oppslutningen fra de norske ortopedene imponerer og overrasker i utlandet. Vi holder regelmessig møter med de andre skandinaviske registrene og vi holder innlegg ved internasjonale kongresser. I mange land arbeides det med å etablere egne registre, og vi får mange henvendelser og besøk fra disse landene.

Framtiden

Da det stadig introduseres nye produkter og metoder i protese kirurgien, tror vi registeret vil være viktig også i tiden framover. I tillegg vil verdien av de data vi

allerede har, øke etter hvert som observasjonstiden blir lengre.

Vi takker alle ortopediske kirurger for godt samarbeid !

Referanser:

Engesæter L. B, Havelin L. I, Espehaug B, Vollset S. E. Kunstige hoftedeled i Norge. Tidsskr Nor Laegefor 1992; 112: 872-5.

Havelin L. I., Espehaug B, Vollset S. E, Engesæter L. B, Langeland N. The Norwegian Arthroplasty Register. A survey of 17,444 total hip replacements. Acta Orthop Scand 1993; 64: 245-251.

Havelin L. I., Espehaug B, Vollset S. B, Engesæter L. B.: Early failures among 14,009 cemented and 1,326 uncemented prostheses for primary coxarthrosis. The Norwegian Arthroplasty Register, 1987-1992. Acta Orthop Scand 1994; 65 (1): 1-6.

Havelin L I, Espehaug B, Vollset S E, Engesæter L B. Early aseptic loosening of uncemented femoral components in primary total hip replacement. A review based on the Norwegian Arthroplasty Register. J Bone Joint Surg (Br) 1995 (1): 11-17.

Havelin, L. I., Espehaug, B., Vøllset, S.E, Engesaeter L B. The effect of cement type on early revision of Charnley total hip prostheses. A review of 8,579 primary arthroplasties from the Norwegian Arthroplasty Register. J Bone Joint Surg (Am) 1995; 77-A: 1543-1550.

Havelin, L. I., Vollset, S.E, Engesaeter L B. Revision for aseptic loosening of uncemented cups in 4,352 primary total hip prostheses. A report from the Norwegian Arthroplasty Register. Acta Orthop Scand 1995; 66: 494-500.

Espehaug B, Havelin L I, Engesæter L B, Vollset S E, Langeland N. Early revision among 12,179 hip prostheses. A comparison of 10 different prosthesis brands reported to the Norwegian Arthroplasty Register 1987-1993. Acta Orthop Scand 1995; 66: 487-493.

Havelin L I. Hip arthroplasty in Norway 1987-1994. The Norwegian Arthroplasty Register. Thesis, University of Bergen, Bergen, Norway 1995.

Furnes A, Lie S A, Havelin L I, Engesæter L B, Vollset S E. The economic impact of failures in total hip replacement surgery. The Norwegian Arthroplasty Register 1987-1993. Acta Orthop Scand 1996; 67 (2): 115-121.

Skeide B E, Lie S A, Engesæter L B, Vollset S E. Totalprotese etter fractura colli femoris. Resultater fra Nasjonalt Register for Leddproteser. Tidsskr Nor Lægefor 1996; 116 (12): 1449-51.

Furnes A, Lie S A, Havelin L I, Engesæter L B. Kvalitetskontroll av proteseoperasjoner i kne-, ankel-, tå-, skulder-, albue- og fingerledd i Norge 1994. En rapport etter det første året med registrering i Nasjonalt Register for Leddproteser. Tidsskr for Nor Lægefor 1996; 116 (15)

Engesæter LB, Furnes A, Havelin L, Lie SA, Vollset SE. Hofteregisteret. God samfunnsøkonomi. Tidsskr Nor Lægefor 1996; 116: 3025-7.